

Kuntaliiton terveiset - SUP-roskat ja kunnat

Suomen ASH-info: 28.1.2026

Miten kunnat voivat hakea tupakka- ja nikotiinituotteiden
jätehuollosta korvauksia?

Erityisasiantuntija Tuulia Innala

A child with dark curly hair, wearing a blue denim shirt, is sitting on the grass and drawing a rainbow on a large white sheet of paper. The child is using a marker to draw the rainbow. The background is a blurred green lawn.

EU:n kertakäyttömuovi- direktiivin eli ns. SUP- direktiivin toimeenpano

A large blue arrow pointing downwards from the title section to the implementation details.

Säädetty jätelain muutoksena

- **Voimaan 1.1.2023**
- **Korvausjärjestelmää muutettu,
voimaan 1.1.2026**

Kertakäyttöiset muovituotteet – Mitä ovat?

SUP-tuotteet

- Pakkauksista:
 - Syömävalmiin ruuan 1 annoksen pakkaukset ja kääreet
 - max. 3 l juomapakkaukset
 - juomamukit
 - kevyet kantokassit
- Esikostutetut kosteuspyyhkeet ja ilmapallot
- **Suodattimelliset tupakkatuotteet ja irtosuodattimet**
- Muovia sisältävät kalastustuotteet

Kansallisesti nikotiinipussit → vuodesta 2027 lukien

Tupakkaroska-astioita tuli 2025 lopussa olla jätelain mukaan jokaisessa kunnassa 1 kpl/300 kunnan asukasta! Mikäli ei saavutettu, tulee edelleenkin hankkia! Lain edellyttämät hankinnat korvataan täysimääräisesti.

Jokaiselle kunnalle kuuluu tupakkaroskaamisen ehkäisemisen neuvonta tuottajien puolesta. Jatkossa korvataan e/as. Neuvonnassa ja sen korvattavassa sisällössä vielä kehitettävää!

Valokuvat: Tuulia Innala

Huom. Poikkeuksena kalastusvälineiden tuottajat eivät korvaa kunnille, koska heille säädetty sekä jätehuollon toteuttamis- että kustannusvastuu

Muutokset pähkinäkuoressa

- **Tästä on luovuttu:** Kustannusvastuun perusteena ovat kuntien **todelliset** jätehuolto- ja siivouskustannukset vuodesta 2026 alkaen!
- **Muutos alkaa vuodesta 2026**, jota vuotta koskevat korvaushakemukset laaditaan vuonna 2027
 - Tällöin on mahdollisuus saada korvauksia yleisten alueiden jätteen astiakeräyksestä sekä roskaantumisen siivoamisesta (maasta poimittavat) (ei vielä koske nikotiinipusseja).
 - Korvausta saa valtakunnallisesti määritettävän osuuden keräys- ja siivouskustannuksista
 - Korvauksia tupakka- (ja nikotiini)roskaamisen ehkäisemiseksi tehdystä neuvonnasta **euroa/asukas – pohjaisena vuotuisena korvauksena (uutta)**
 - Korvaukset hankintakulujen perusteella tupakkaroska-astioiden investoinneista (kuitit)
 - Kunnan on vuosittain toukokuun viimeiseen arkipäivään mennessä toimitettava Lupa- ja valvontavirastolle **selvitys edellisenä vuonna toteuttamistaan jätehuolto- ja siivoustoimista ja niiden kustannuksista. (uutta)**
- Vuonna 2027 mukaan korvauksen piiriin tulevat myös nikotiinipussit (1. hakukierros 2028)
 - Koskee jätteen keräystä, siivousta ja roskaamisen ehkäisemisen neuvontaa
- Vuotta 2025 koskevat korvaushakemukset, jotka tehtävä toukokuun 2026 loppuun mennessä LVV:lle, laaditaan vuoden 2025 jätelain mukaisesti kuten vuonna 2024

Koostumustutkimuksen tulos 2025

Tuoteryhmä	Osuus kerätyistä roskista, koostumusselvitys 2025, tilavuus - %	Osuus siivotuista roskista, koostumusselvitys 2025, kappalemäärä - %
Elintarvikepakkaukset	15	3,4
Joustavasta materiaalista valmistetut pakkaukset ja -kääreet	5,5	7,7
Enintään kolmen litran pantilliset juomapakkaukset	1,2	0,37
Enintään kolmen litran pantittomat juomapakkaukset	10,1	1,4
Kevyet muoviset kantokassit	1,8	0,63
Juomamukit ja niiden korkit ja kannet	12,9	3,9
Tupakkatuotteet ja suodattimet	0,3	17,7
Kosteuspyyhkeet		0,79
Ilmapallot		0,19
Nikotiinipussit	0,26	3,4
Yhteensä	47,1	39,5
Epävarmat jakeet	1,8	8,2
Muut jätejakeet yhteensä, kunnan vastuulla (sis. mm. nikotiinipussien rasiat, muut tupakkatuotteet)	51,2	52,5

Hyviä käytäntöjä, esim. Jyväskylä

- Kehitetty kustannusseurantaa, perustuu Infra 2017 kunnossapitonimikkeistöön ja sen tarkennuksiin
- Tupakkaroska-astioiden sijainneista kysely kuntalaisille □ huomioitu
- Astioiden sijainnit rekisterissä
- Neuvontaa pohdittu ja laadittu esim. tarroja.

■ Pintojen harjaus ja pesu	6211	
■ Roskien ja jätteiden poisto maasta	6212	kustannus ilmoitettava
■ Roska- ja jäteastioiden tyhjennys	6213	kustannus ilmoitettava
■ Romujen keräys ja hävitys	6221	
■ Luvattomien kaatopaikkojen hävitys	6222	
■ Töhröjen poisto	6223	
■ Muut puhtaanapidon tehtävät	6291	
■ Tupakkaroska-astian hankinta ja asennus	6292	kustannus ilmoitettava
■ Kevät- ja syysiiouus	6293	
■ Tupakkaroskaamisen ehkäisyn tiedotus	9293	kustannus ilmoitettava

Lähde: Jari Moilanen,
Jyväskylän kaupunki

Roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelma 2026-2029

Helsingin Sanomat sunnuntaina 25.1.2026 A 17

Helsinki satsaa puoli miljoonaa roskaamisen vähentämiseen

Roskaaminen maksaa Helsingille vuosi vuodelta enemmän.

Milla Palkoaho HS

HELSINKI yrittää kääntää jatkuvasti nousevat puhtaanapidon kustannukset laskuun uudistettulla toimenpideohjelmalla.

Nelivuotisen roskaantumisen hillinnän toimenpideohjelman toteuttamisen on arvioitu maksavan neljän vuoden aikana yhteensä noin 561 000 euroa.

Vuonna 2024 roskaamisen menot nousivat 14 miljoonaan euroon, kun ne olivat muutamaa vuotta aiemmin noin 11 miljoonaa euroa. Pelkästään vapun jälkien siivoamisesta aiheutuu kaupungille noin 100 000 euron lasku.

TOIMENPIDEOHJELMASSA halutaan muun muassa kokeilla kertakäyttöastoiden kieltämistä tapahtumissa. Kaupunkilaisille halutaan lisätä roskapihtejä ja roskisten yhteyteen lisää pullotelineitä.

Iso osa suunnitelluista toimenpiteistä on erilaista selvitystä ja kehittämistä sekä valvontaa, jota halutaan lisätä esimerkiksi rakennustyömaille.

Paukkuja laitetaan myös viestintään. Kampanjointia kohdistetaan esimerkiksi lapsiin ja nuoriin. Päiväkoteihin ja kouluihin halutaan kiertävä työntekijä puhumaan roskaantumisen ja lapsille halutaan järjestetään lajitteluhaaste.

Kaupunki haluaa perustaa myös oman sertifikaatin roskaamisen hillintään ja kehittää kannustimia yrityksille, jotka osallistuvat ilmiön kitkemiseen.

EDELLISEN toimenpideohjelman kaudella Helsinki teetti selvityksen siitä, miten kaupunkilaiset roskaavat.

Selvitystä varten roskia kerättiin kymmenestä eri kohteesta. Tulos oli sama joka paikassa: Eniten maahan heitetään tupakkatuotteita kuten tupakantumppeja, nikotiinipusseja tai nuuskarasioita. Tupakkaroskan perässä tulivat kartonkiset elintarvikepakkaukset, kuten kertakäyttöiset kahvikupit.

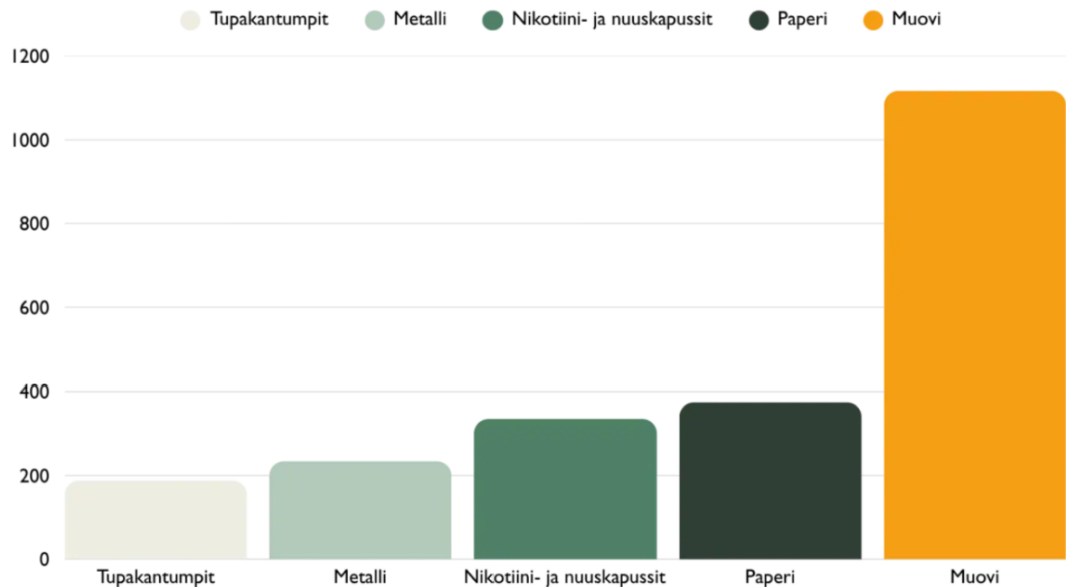
Uuteen toimenpideohjelmaan on listattu myös tupakkaroska-astoiden määrän kasvattaminen.

Osana Itämeri-ohjelman toimenpiteitä Turku laatii roskaantumisen hillinnän ohjelman

Aurajoessa tehdyssä kartoituksessa tehtiin kuitenkin poikkeava roskahavainto.

– Nuuska- ja nikotiinipusseja oli veden pinnalla ja vesimassassa huomattavasti enemmän kuin tumppeja. Havainto ei sinänsä ole yllättävä. Nikotiinipussit olivat jo vuonna 2023 yksi yleisimmistä rantaroskista vain muutama kuukausi sen jälkeen, kun niiden myynti sallittiin, Jännäri kertoo.

Sekä tupakantumpit että nuuska- ja nikotiinipussit ovat merkittävä ympäristöhaitta. Ne sisältävät muovia, joka hajoaa ajan myötä mikromuoviksi. Lisäksi niistä liukenee vesistöihin suuria määriä nikotiinia, joka on hengenvaarallista kaloille, vesieläimille ja

Aurajoen roskaseurannan viisi yleisintä roskatyyppiä.
Kuva: Pidä Saaristo Siistinä ry & Turun kaupunki 2025

Kiitos

Lisätietoja:
Erityisasiantuntija Tuulia Innala
tuulia.innala@kuntaliitto.fi
p. 040 572 2120

www.kuntaliitto.fi

www.kommunforbundet.fi